

Motion till riksdagen

1989/90:N241

av Lars Ahlström och Karin Falkmer (båda m)

Centrala hantverksrådet

Våra äldsta organiserade hantverksyrken har anor ända från 1300-talets mitt. Under snart 700 år (!) har hantverket varit en betydelsefull institution såväl i staden som på landsbygden. Varje skrå såg till att tillväxten av duktiga hantverkare var tryggad för framtiden genom en väl fungerande lärling – gesäll – mästardordning. Ofta var etableringsfrågan omgärdad med regelsystem och sanktioner.

Socialt sett hade skråordningarna också ett skyddsnet i den händelse något oförutsett skulle inträffa.

Hantverkets historia speglar inte enbart ett tekniskt och hantverksmässigt kunnande. Den uppvisar också en mycket intressant kultur- och socialhistoria.

Ur de enskilda hantverkarnas verkstäder har det utvecklats värdefull kunskap som i många fall väsentligt har bidragit till den moderna industrins framväxt. Devisen "Hantverket är industrins moder" rymmer en stor sanning.

Hantverket har under årens lopp haft upp- och nedgångar både ekonomiskt och vad gäller antalet utövare. Variationerna har berott på flera olika orsaker: industrialismens framväxt i slutet av 1800-talet, krigsåren eller högteknologins framväxt under 1970- och 1980-talen för att nämna några. Trots motvind och en hård kamp mot bl.a. fabriksframställda produkter har hantverket överlevt.

I dag ser vi i många fall ett ökat intresse för hantverket. Det kan gälla den enskilde konsumentens insikt om produkters eller tjänsters kvalitet, men också intresset från unga studerande som vill satsa på en gedigen hantverksutbildning. Det finns hundratals olika hantverksyrken att välja mellan. Alla kanske inte har någon funktion i dagens samhälle. De yrken som det finns behov av och som den enskilde konsumenten inte kan vara utan måste på olika sätt stödjas, så att hantverken och kunskapen kan leva kvar och vidareutvecklas.

Centrala Hantverksrådet, bildat av Småföretagens Riksorganisation (tidigare SHIO-F), har varit verksamt sedan 1984. Centrala Hantverksrådet får sin huvudsakliga medelstillelning från Statens Industriverk (SIND) och har en rikstäckande funktion att "flytta fram hantverkets positioner".

Detta sker på olika sätt och i många olika sammanhang. Framförallt när det gäller information och marknadsföring. I sin förlängning innebär det

också möjligheten att skapa förutsättningar för ett levande hantverk och samsättning för kunniga yrkesmän/kvinnor.

För detta arbete krävs ett långsiktigt och varaktigt stöd från statens sida.

Centrala Hantverksrådet arbetar med hantverksyrken som har en ekonomisk bärighet och omfattar till största delen en- eller fåmansföretag.

För det enskilda företaget är antalet anställda få. Sett över landet som helhet och med vetskap om att det finns en hel del hantverksyrken som behöver tillskott och/eller förnygras så blir antalet arbetstillfällen betydelsefullt.

För att nå ut med information och kunna bredda marknadsföringen ännu mer, samt aktivt kunna bearbeta myndigheter, organisationer, branscher, arbetsförmedlingar, skolor m.fl. är det viktigt att Centrala hantverksrådet permanentas och får nödvändiga resurser för sin verksamhet.

Några strofer hämtade ur Sveriges Hantverk, 1956 del 1 belyser och betonar hantverkets betydelse:

Det är Hantverkaren som har byggt de skepp, vilka i sekler burit våra nationella färger över världshaven, och det är han som har smitt de vapen, vilka tryggt vårt lands frihet och självständighet sedan hedenhös.

Det är han som har format de eviga symbolerna för kyrkans ande och statens väsen, och det är han som har framställt de redskap, med vilka svensk industri erövat en världsmarknad.

Och sist – men inte minst – är det han som har byggt och format de tusen hem, där svenska människor – fattiga som rika – ha levat sitt liv, och där de ha uppfyllt den skönhetslängtan, som inte ens det ringaste liv kan undvara.

Utan den svenske hantverkaren funnes inte det Sverige, som vi håller av, det land, där vi ha vår rot, våra minnen och vår framtid.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om permanent stöd till Centrala hantverksrådet.

Stockholm den 22 januari 1990

Lars Ahlström (m)

Karin Falkmer (m)